Bedre sammen

Årsplan

Kvisla barnehage

2026-2027

Fra 01.08.26 til 31.07.27

Barnehager i Lindesnes kommune

Lek og læring i et trygt og godt barnehagemiljø

Fastsatt av samarbeidsutvalget 10.06.26

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE 0
Vår barnehage 2
Rammeplanen om årsplan 2
Presentasjon av barnehagen 2
Ny i barnehagen 3
Retningslinjer ved sykdom 3
Overganger innad i barnehagen 4
Overgang barnehage – SFO/ skole 5
Våre felles verdier 6
Den autoritative voksenstilen 7
Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen 8
Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune 8
Hovedsatsingsområder i vår barnehage 9
Tverrfaglig samarbeid 12
Samarbeid mellom hjem og barnehage 12
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest 12
Kosthold 11
Barn og barndom 14
Lek /læring 14
Demokrati og barns medvirkning 15
Kommunikasjon og språk 16
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt 16
Bærekraftig utvikling 18
Livsmestring og helse 19
Psykososialt barnehagemiljø 20
Inkluderende barnehagemiljø 21
Vurdering og veien videre 23
Tabell som illustrerer eksempler på progresjon 25
Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester 28
Planleggingsdager for barnehageåret 2026 - 2027 28

Rammeplanen om årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Vår barnehage

Kvisla barnehage er en kommunal barnehage i Lindesnes kommune. Kvisla barnehage ble bygget i 1977 som en to-avdelings barnehage, og utbygd til fire avdelinger i 2006. Vi har en småbarnsavdeling for barn i alderen 1-2 år, en avdeling for barn i alderen 1-3 år og to avdelinger for barn i alderen 3-5 år. Navnene på avdelingene er oppkalt etter planter og fugler i Kvislaelva som ligger ved barnehagen. Personalet er en stabil flott gjeng med lang fartstid i barnehagen, og har mye kompetanse på ulike felt. Barnehagens åpningstid er fra 06.45-16.30.

Barnehagen ligger sentrumsnært med et lite vann og skogområde rundt. Vi bruker området rundt oss til turer hvor barna får opplevelser i skog og mark. Vi har kort gåavstand til mange av byens fasiliteter som Buen kulturhus, strender, ulike toppturer med utsikt over byen vår. Kvisla barnehage gjenspeiler et kulturelt mangfold og har fokus på trygge, varme, tilstedeværende og aktive voksne. Vi er en «være sammen» barnehage og det betyr at vi har et særlig fokus på barns vennskap og hvordan vi som jobber i barnehagen er med barna og hverandre.

Vedtekter for kommunale barnehager finner du her.

Presentasjon av barnehagen

Besøksadresse: Kvislakroken 2, 4515 Mandal
Postadresse: Nordre Heddeland 26, 4534 Marnardal

Telefon barnehagen

Mobil styrer: 47 37 03 69

Mobil Andungen: 916 92 666

Mobil Bekkeblom: 916 92 665

Mobil Nøkkerosa: 916 92 664

Mobil Dunkjevla: 916 92 663

Epost: aslaug.fjeldsgaard@lindesnes.kommune.no

Ny i barnehagen

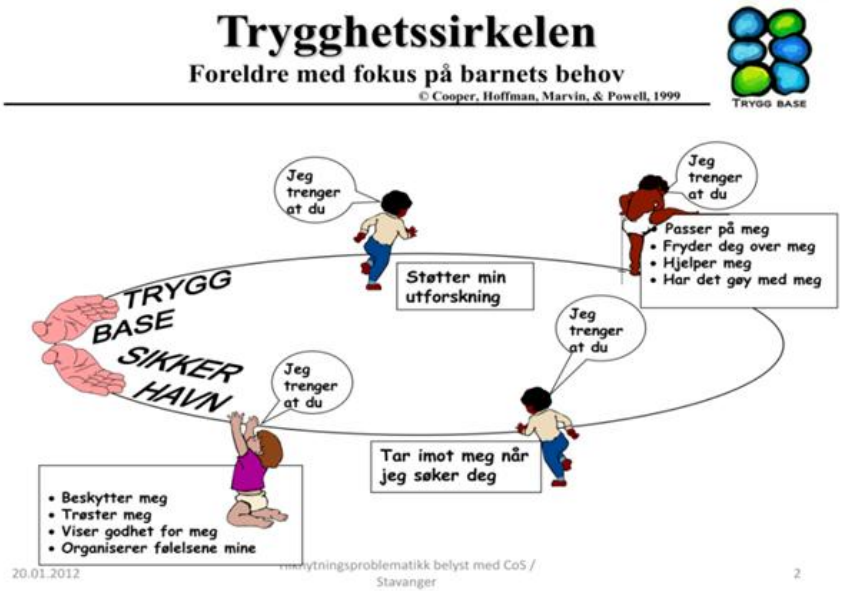
Vi jobber etter en foreldreaktiv oppstartmodell med fokus på tilknytningsteori/trygghetssirkelen som handler om å møte barnet i deres følelser og skape trygghet. Vi vil på denne måte legge til rette for at det enkelte barn skal få en trygg og sikker havn i barnehagen, før det skal være alene her uten foreldre.

Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:
Dag 1: Barn og foreldre kommer til avtalt tid. Vi skal bli litt kjent, leke og dele nødvendig informasjon.
Dag 2 og 3: Barnet og foreldre kommer til avtalt tid, foreldrene skal være med barnet hele tiden. Sitte sammen når vi spiser, skifte bleie og være nært barnet i de ulike situasjoner.
Dag 4 og 5: Barn og foreldre kommer til avtalt tid. Primærkontakt overtar nå mer og mer. Dvs. at vi steller, mater og legger barnet, mens foreldrene er ved siden av, og er tryggheten for barnet.
Etter dag 5 ser man an og gjør egne avtaler om barnet er trygg og det er greit å være alene noen timer.

Vi anbefaler kortere dager de første to ukene etter tilvenningsuken. Vi tenker at det er til det beste for barnet. Barnet kan få en reaksjon etter noen uker når de forstår at det er her i barnehagen de faktisk skal være.
Vi er opptatt av å ha en god dialog med foreldrene slik at vi får en god tilvenningsperiode for det enkelte barn. Oppstartmodellen tilpasses ut ifra barnets behov når det gjelder eldre barn (over 3 år) som ikke har gått i barnehage før, kommer fra annen barnehage, flerspråklige barn eller nyankomne til Norge.

Vi har førstesamtale med alle nye før oppstart i barnehagen. Her går vi blant annet gjennom innholdet i de fem tilvenningsdagene og poengterer viktigheten med å investere i oppstarten til de små. Dere som foreldre vil bli kjent med denne modellen på foreldremøter og i foreldresamtaler.

Retningslinjer ved sykdom

Se link Helsenorge.no: [Når barn bør være hjemme fra barnehagen]

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

For at barna skal få en god overgang mellom avdelingene legger vi opp til besøk og felles aktiviteter/turer på tvers av avdelingene. Vi prøver å ha flere fokus når vi velger hvilken avdeling barnet skal gå på: vennskap mellom barna, alderssammensetning og kjønnsfordeling.

Når det er avklart hvilken avdeling barnet skal gå på, er personalet på «ny» avdeling bevisst på å prate og leke med barna som skal begynne på avdelingen. Vi har felles uteplass og felles utetid, og det er en fin arena til å bli kjent på tvers av avdelingene. Slik kan også foreldrene få treffe voksne fra den nye avdelingen, som dermed blir kjente ansikter.

I juni får barn og foreldre en invitasjon til besøksdag på ny avdeling. Det anbefales at foreldrene bruker litt tid på morgenen, for å være med barnet sitt på ny avdeling. Vi ønsker en tett dialog med foreldre og anbefaler kortere dager i oppstarten.

Overgang barnehage – SFO/ skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Foreldre, barn, barnehage og skole samarbeider for å skape en god overgang. For at barnet skal få en god start i skolen, er det viktig at skolen får opplysninger om det enkelte barns behov og utvikling. Våre rutiner for informasjon til skolen innebærer blant annet at vi fyller ut skolestartskjema sammen med foresatte og barn. Dette blir sendt videre til skolen, dersom foresatte godkjenner det. Formålet med skjemaet er at skolen skal kunne tilrettelegge skolestarten best mulig for det enkelte barnet. Informasjonen skal bidra til å:

- Skape trygghet for barnet og foresatte ved skolestart
- Sikre sammenheng i læringen og utviklingen til barnet
- Gi læreren som skal ha barnet mulighet til å få litt kjennskap til den nye eleven.

For noen barn vil det også være behov for å ha et overføringsmøte med foreldre/foresatte, barnehagen og skole. Her utveksles informasjon som kan være viktig for skolen/SFO å inneha. Terskelen for å ha overgangsmøte er lav, og det er flere barn som har det hver vår. Tanken her er at jo bedre forberedt skolen er, jo bedre kan de ta imot barna og jo tryggere blir overgangen.

I Kvisla barnehage har vi en egen førskolegruppe. I løpet av uka har vi en fast tur dag og en inne dag. Her har vi en felles samling, før vi deler oss inn i mindre grupper og har forskjellige aktiviteter. Vi får dermed bedre mulighet til å ta hensyn til det enkelte barn og ha fokus på de unike forutsetning og ressurser. Elementer og erfaringer fra tidligere deltakelse i Agderprosjektet (hvor lekbasert læring er i fokus) tar vi med oss inn i arbeidet. Samspillet mellom barn og kompetente voksne har stor betydning for å stimulere viktige kompetanseområder før skolestart. For at barn skal få mulighet til å tilpasse seg godt både faglig og sosialt på skolen er det særlig viktig å stimulere sosiale ferdigheter, selvregulering, språk og matematikk allerede i barnehagen. Vi vil legge til rette for aktiviteter, opplevelser og læring gjennom b.la. lek med tall, mengder, språk, begreper, bokstaver, sang og musikk.

Barns medvirkning er et kjennetegn på lekbasert læring, og femåringene har mange gode innspill, tanker og ideer som skal anerkjennes og tas på alvor.

I tillegg forbereder vi overgangen til skole for det enkelte barn ved at:

- *Barnehagen blir invitert på lesebesøk til noen av skolene på høsten og på våren.*
- *Førskolegruppa går innom skolegården til de ulike skolene barna skal begynne på for å bli litt kjent.*
- *Barnehagen går på besøk for å se på skole og SFO (mai)*
- *Barna kommer på skolen til vanlig besøksdag i mai/juni. De møter da klassen og læreren de skal ha i 1.klasse.*
- ***Barnehagen jobber med 9 mål fram til skolestart:***

Alle barnehagene har fokus på å trygge hvert enkelt barn i følgende:

1. Kunne skaffe, være og beholde en venn
2. LEKEN: Invitere andre med/spørre seg selv med/avslutte på god måte.
3. Hevde seg selv positivt i barnegruppen
4. Holde orden på plassen sin og kle på/av seg selv
5. Hilse og møte hverandre med blikkontakt
6. Rekke opp hånda og vente på tur
7. Funksjonelt blyantgrep og å skrive navnet sitt/noen bokstaver i navnet sitt.
8. Do trening alene (tørke seg selv) både inne og ute på tur
9. Skape leseglede gjennom barnehagebibliotek og høytlesning

GLEDE, HUMØR OG SAMHOLD skal være nøkkelord i vårt arbeid.

Barnehagens formål og innhold *(§ 1 i Barnehageloven)*

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

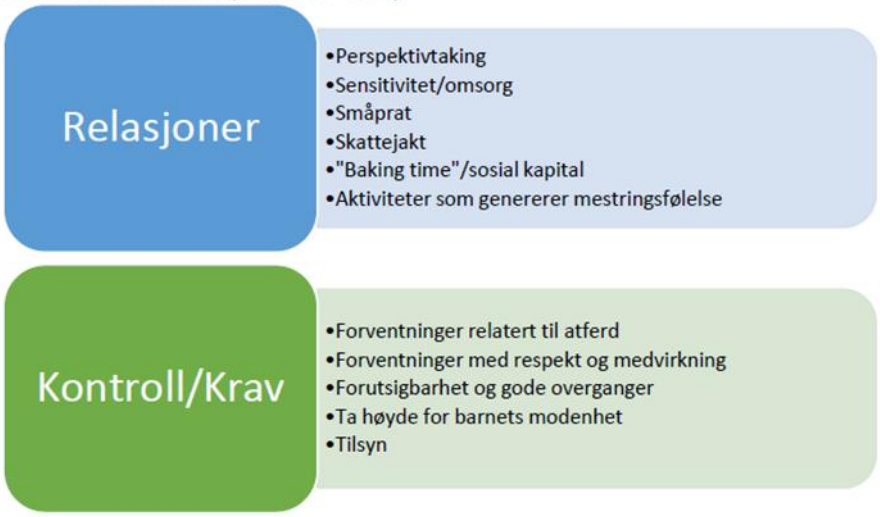
Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Våre felles verdier

Barna i barnehagene i Lindesnes kommune skal oppleve at barnehagen er et godt sted å være, hvor de får leke, lære og blir møtt med respekt og tillit. Personalet jobber kontinuerlig med utvikling av barnehagens kvalitet ved å sette av tid til refleksjon over egen praksis og gjennom ulike kompetansehevende tiltak.

Den autoritative voksenstilen

Autoritativ voksenrolle (Baumrind. 1991)

Det autoritative perspektivet:

(Roland et al., 2014, s 17.)

Den autoritative voksne bygger en positiv relasjon med barna og mestrer balansen mellom varme og kontroll. Den voksne ser barnets perspektiv og har medvirkning i fokus. Krav settes ut fra barnets forutsetninger, og den voksne utøver positiv grensesetting. Voksenstilen er preget av varme og respekt for barnet.

Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen

- *Våre innbyggere er godt rustet for utdanning og arbeidsliv. Barnehage er en mestringsarena for alle.*
    - *Vi utvikler systemer slik at alle barn får brukt sitt talent og læringspotensial.*
    - *Vi vektlegger skapende arbeidsmåter, som entreprenørskap i barnehage og skole.*
- *Lindesnes kommune har en sunn økonomi og en robust organisasjon.*
    - *Vi utvikler rause ledere som gir rom for nytenkning og handlekraft, som involverer og motiverer og skaper resultater gjennom trygge medarbeidere.*
    - *Vi styrker digitale ferdigheter blant ansatte og innbyggere, og bruker teknologi for å forenkle og forbedre arbeidsprosesser og samhandling på tvers.*
- *Alle som kan, deltar i yrkeslivet, og vi har økt andel som er i lønnet arbeid.*
    - *Vi øker antall læreplasser innen utdanninger hvor det er behov for arbeidskraft.*
    - *Vi tilrettelegger for at mennesker kan få brukt sin arbeidsevne ved behov for redusert stilling.*
- *Barn har en trygg oppvekst som gjør dem rustet til å mestre livet.*
    - *Barn medvirker aktivt i sin hverdag*
    - *Vi legger til rette for at alle barn og unge trives i et godt og inkluderende miljø*
    - *Vi avdekker barns behov for støtte og hjelp tidlig, og det følges opp*
    - *Vi øker vår kompetanse på barn og unges digitale liv, for å forstå mulighetene dette gir og forebygge uønskede hendelser.*

Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune

Hovedsatsingene i oppvekst i sees i sammenheng med Regionplan Agder2030, Kommuneplanen «Bedre sammen 2020-2032», Rammeplan for barnehager og Regional strategi for kompetanseutvikling i barnehagene (ReKomp). På bakgrunn av vedtatt kommuneplan og planstrategi i Lindesnes kommune vil det bli utarbeidet en felles kompetanseutviklingsplan for kommunen.

- **Digitalisering**
    - Mål:
        - Økt effektivitet og kvalitet i ledelse og forvaltning
        - Mer læring og økt inkludering for barn og unge
        - Oppdatert og fremtidsrettet kunnskap, kompetanse og kunnskapshåndtering
        - Helhet og sammenheng i opplæringsløpet
        - God og åpen kommunikasjon og kunnskapsoverføring mellom barn og unge, foresatte, barnehage, skole og det tverrfaglige kompetansemiljøet
    - Barnehagene våre oppgraderer det digitale utstyret sitt, og vi får økt digital kompetanse i personalgruppa gjennom Regional Kompetanseheving (ReKomp).

- **Entreprenørskap**
    - Mål:
        - Utvikle barn og ungdoms kreativitet, skaperglede og mestringstro
        - Gi barn og ungdom forståelse for betydningen av verdiskapning og nyskapning i arbeidslivet
        - Fremme barn og unges samarbeidsevne og ansvarsbevissthet
        - Styrke samhandling i lokalsamfunnet mellom næringslivet- og arbeidslivet og barnehagene og skolene

- For barnehagene våre kan det f.eks. bety at vi samarbeider med eks SKAP folkehøyskole, noen barnehager er «Livsglede barnehager» og andre har et tett samarbeid med det lokale næringslivet.

- **Inkludering**
  - Mål:
    - Alle barn og unge i Lindesnes skal ha et opplæringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring
    - Alle barn og unge i Lindesnes opplever mestring på trygge og gode leke og læringsarenaer
    - Alle barnehager og skoler i Lindesnes arbeide helhetlig og systematisk med utvikling av godt foreldresamarbeid og utvikling av gode nærmiljøer
  - For våre barnehager kan det f.eks. bety at vi har et høyt fokus på voksenrollen til den ansatte, vi er opptatt av mangfold og vi jobber bevisst mot krenkelser.

- **Språk, lesing og skriving**
  - Mål:
    - Det er bibliotek og utlån av bøker i alle barnehager.
    - Alle barn blir lest høyt for hver dag i barnehagen.
    - Det er et spennende leseprosjekt i barnehagen hvert år.
  - For våre barnehager kan det f.eks. bety at vi bruke dialogisk lesing som metode.

Hovedsatsingsområder i vår barnehage

Barnehagen har, etter evaluering av årsplanen for forrige barnehageår, vurdering av praksis og innspill fra barn og foresatte, valgt følgende hovedsatsingsområder for neste barnehageår:

Fokus mot mobbing og trygghet for alle

De ansatte skal gi barna et godt grunnlag for å være inkluderende og gode med hverandre, og lære dem å reflektere over egne handlinger og sin væremåte i møte med andre. Sammen med barna jobber vi med musikk, litteratur, samtaler og ulike formingsaktiviteter rundt temaet, og parallelt har ansatte blitt kontinuerlig kurset i å øke bevisstheten om voksenrollen. Vi vil ha fokus på:

- Voksenrollen i utelek med spesielt fokus på tilstedeværende og aktive voksne som bidrar og hjelper barna til god lek, samspill og inkludering.
- At ansatte veileder hverandre, setter i gang aktiviteter og er bevisst på hvor de er og tilgjengeligheten deres til barna. Dette for å bli bedre i voksenrollen ute.
- At de ansatte skal bli enda bedre kjent med planen «Jeg trives – trygt og godt barnehagemiljø» som Lindesnes Kommune har utarbeidet.

«Mangfold»

Kvisla barnehage har et rikt mangfold som vi er veldig stolt av og som beriker barnehagen vår.
Vi vil ha fokus på:

- Synliggjøring og anerkjennelse av kultur, religion, bakgrunn og ulike familieformer i barnehagen.
- Vi vil jobbe for å gi alle en god oppstart og vektlegge foreldresamarbeidet i vårt arbeid. Dette sikrer vi gjennom blant annet å ha førstesamtale for alle nye foreldre/foresatte.

- Vi ønsker å vektlegge det viktige møte med foresatte i hente/bringesituasjonen. Det er viktig at vi bruker god tid og møter alle barn og foreldre/foresatte på en god måte.

  Ved levering: få informasjon om hvordan barnet har det, og informere litt om hvilke planer vi har for dagen.
  Ved henting: informasjon om barnets dag, hva vi har gjort og hvordan vi har hatt det. Vi bruker konkreter eller bilder for å informere foreldre som ikke forstår norsk så godt.

- Der det er mulig, gir vi ut viktig informasjon og skriv fra barnehagen på flere språk.

- God integrering og unngå grupperinger basert på språk og kultur ved:
  - å legge til rette for lek i blanda grupper og på tvers av avdelinger
  - bygge opp vennskap og respekt ved hjelp av samtaler, grupper og aktiviteter
  - ha samlinger med språk, kultur likheter/ulikheter, menneskeverd osv. som tema

Vi ønsker at ALLE skal kjenne seg inkludert og føle tilhørighet hos oss.

"Fremme vennskap og fellesskap" (utviklingsarbeid)

Alle barnehagene i Lindesnes kommune deltar i et nettverk for å drive et utviklingsarbeid i den enkelte barnehage basert på rammeplanen.

I Kvisla barnehage har vi fokus på **"å støtte barna til å oppleve vennskap, stoppe krenkelser og respektere egne og andres grenser"**.

Rammeplanen sier at "sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill".

For å oppnå ønsket situasjon, må den voksne være til stede for barna og bli med/ ta initiativ til lek sammen med barna.

Målet er:

- Å ha glade, fornøyde barn som ønsker å komme i barnehagen
- Mindre konflikter
- At barna tar vare på hverandre og inviterer hverandre med i lek

Både « Fokus mot mobbing og trygghet for alle», "Mangfold" og utviklingsarbeidet henger sammen, og vi jobber kontinuerlig med å utvikle en praksis i barnehagen som er til "barnas beste".

«Språk, lesing og skriving»

Barnehagen har økt fokus på språk.

- Rammeplanen sier at gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.
- Språklige ferdigheter er av stor betydning for barnets trivsel og følelse av mestring i hverdagen. Å forstå det som blir sagt, og å kunne gi uttrykk for egne tanker, følelser og meninger er viktig for å ha medinnflytelse. Språket er identitet og tilhørighet.
- Språk blir brukt til å skape gode relasjoner og lek mellom barna. Barnehagen skal bidra til at barna videreutvikler sin begrepsforståelse, og får erfaringer med rim, rytme, lyder og ord.
- God språkutvikling er avgjørende for lek, læring og sosiale relasjoner i barnehagealder, men også for lesing, skriving og videre læring i skolealder. Et godt utviklet språk i barnehagealder letter lese- og skriveutvikling i skolen.

Lindesnes kommune har en tiltaksplan 2020-2032 "Bedre sammen om lesing", hvor vi har fokus på **Bad i bøker.**

- Gjennom positivt fokus på bøker og høytlesing ønsker vi å stimulere til god språkutvikling og leseglede.
- Målene våre er at barna opplever et rikt og variert språkmiljø, gjennom samtale, høytlesing og varierte aktiviteter. Det kan for eksempel være bruk av bøker, brettspill, sangleker, organisering i små grupper, redusert støy og lesestunder.
- Vi bruker ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon) å kommunisere på andre måter enn gjennom talespråk. Ved å bruke bildekort og/eller tegn til tale.

Dialogisk lesing

- Vi benytter dialogisk lesing, hvor barna inviteres til å være aktive deltakere i lesing av tekst.
- Gjennom dialog om tekst utvikles språk- og lesekompetansen.
- I dialogisk lesing veiledes barna gjennom tekst ved dialog og bruk av lesestrategier, før og etter lesing.

Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn er nå samlokalisert i Familiens hus, der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, psykolog, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er, ifølge barnekonvensjonen og barneloven, foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan. Rammeplan om samarbeid mellom hjem og barnehage

Det finnes et nasjonalt utvalg for foreldre med barn i barnehagen - fub

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet. Alle som jobber i barnehagen må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt opplysningsplikt til barnevernet som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil, som en hovedregel, bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Kosthold

Helsedirektoratet har utarbeidet retningslinjer for mat og måltider i norske barnehager. Barnehagen er en pedagogisk og helsefremmede institusjon. Barnehagens arbeid med helse, måltider, kosthold og hygiene er nedfelt i barnehageloven, rammeplanene og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Barnehageloven § 2 sier: «Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller»

«Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner» (Rammeplanen s.11).

For de barna som ønsker det så kan frokost spises i barnehagen på morgenen frem til kl.8.30. Barna har da med seg egen niste. De får også tilbud om vann eller melk til maten. I barnehagen serverer vi et måltid midt på dagen. Som regel er det grovt brød, sunt pålegg og vann/melk. På ettermiddagen får barna frukt og knekkebrød.

Når barn har fødselsdag, blir dette markert med flagg, krone, «bursdagssamling» og smoothie.

Vi er opptatt av å gi barna gode kostvaner og sunn mat. Mat som gir god tyggemotstand er viktig for utvikling av munnmotorikken. God munnmotorikk er viktig i forhold til språkutvikling/uttale.

Barnehagen ønsker å vise barna at det er forskjell på hverdag og fest også når det gjelder mat. I barnehagen vil barna få noe godt å kose seg med til helt spesielle anledninger, som Lucia, nissefest, karneval, påskelunsj og lignende.

Barna skal gis god tid ved måltidene. De skal oppleve at de får mulighet for å spise seg mette og at det skapes måltidsglede. Det legges til rette for at personalet gjerne spiser sammen med barna av flere årsaker. De er viktige rollemodeller for barna, det skapes gode dialoger mellom barn og voksne og trivsel er i fokus. Måltidene er også gode arenaer for å bygge relasjoner og oppmuntre barna til å smake på forskjellig mat.

Barn og barndom

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Lek /læring

Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære å mestre. Dette skal blant annet komme til utrykk i arbeid med rammeplanens fagområder. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Rammeplanen om fagområdene .

Kvisla barnehage skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Vi vil støtte og veilede barna til å leke, lære, utforske, undre og mestre. Gi utfordringer tilpasset deres eget læringsbehov og stille barna åpne spørsmål så de selv kan undre seg og komme frem til et svar. Vi vil inspirere, gi rom og tid for ulike typer lek både ute og inne hver dag. Vi skal ha variert lekemateriell og tilrettelagt fysisk miljø.

Barna utvikler språk, kommunikasjon, fantasi, kreativitet, tallbegrep, omsorg for hverandre, glede, humør, bearbeidelse av opplevelser, konsentrasjon og sosialt samspill gjennom leken. Vi voksne skal ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle blir inkludert i leken og i barnegruppen. La barna lære sosiale spilleregler gjennom lek. Være bevist på vår rolle som voksne i leken. Støtte opp om relasjoner mellom barna og veilede dersom det er ett uheldig samspillmønster. Bruke alle sansene i læringsprosessen. Vi må være fleksible og ha en åpen holdning til barnas innspill. Være oppmerksomme på hva som interessere barna og ta det med i planene våre. Vi vil at alle barna skal få oppleve og erfare utfordringer og mestringsopplevelser. Læring skjer kontinuerlig, gjennom alt man opplever.

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen. Lek og læring i barnehagen forgår både ute og inne, -både analogt og digitalt. Fra Rammeplanen Om barnehagens digitale praksis https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/arbeidsmater/digital-praksis/

Slik vil barnehagen benytte digitale verktøy for å berike barnas lek og læring:

- La barna få en begynnende forståelse knyttet til det digitale.
- Bruke mobil/PC/nettbrett til å søke opp/vise bilder av det barna viser interesse for (F.eks. bokstaver, figurer, dyr, fugler osv.). Både ute, inne og på tur.
- Trådløst mikroskop og inspeksjonskamera
- Bruker film/musikk på pc og lerret
- Lytte til sanger og høre på fortellinger.
- Lydlotto
- Være aktive og engasjerte voksne sammen med barna.
- Ta bilde sammen med barna, og av barna. Bruke de til å se på og snakke om.

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- At barna er sammen med en voksen for å spille spill, finne bilder og musikk på nettbrettet
- La barna ta egne bilder

Her er et eksempel på en leksituasjon der verdiene i rammeplanen kommer til syne:

Ved fruktmåltidet kommer ordet «blekksprut» opp. Et av de flerspråklige barna i gruppen skjønner ikke hva det er. De andre barna prøver å forklare, men barnet forstår fortsatt ikke. Da sier det ene barnet til en voksen «kan ikke du finne bilde dataen».

Demokrati og barns medvirkning

Barnehagen skal fremme danning og læring. Med danning mener vi livslang læring der de voksne møter barna åpent og undrende, og barna opplever at de er likeverdige og aktive parter. I framtiden trenger vi mennesker som er delaktige, ansvarlige, kreative og reflekterte.
Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som selvstendige mennesker. Uavhengig av alder og forutsetninger, skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen. Rammeplanen om demokrati , barns medvirkning og om læring .

Punkter for egenvurdering

For vurdering av måloppnåelse og som grunnlag for refleksjon over egen praksis, har vi prioritert å se etter disse punktene:

- Vi ser at barna leker med hverandre uavhengig av avdeling, alder, kjønn, språk, kultur, hudfarge osv.
- Barn og voksne vet om reglene i barnehagen og hvordan de håndheves. Voksne er tilstede og hører, tar på alvor, og i samarbeid med barna finner vi løsninger når de er uenige.
- Gjennom observasjon og samtaler med barna ser vi hva de liker og er opptatt av. Planer og tema legges ut ifra dette, med «rammeplan for barnehagen» som grunnlag.
- Det å gi og ta, vinne og tape, vente på tur, føre en dialog osv. gjøres gjennom spill og lek både ute og inne.
- At de voksne lar barna erfare ved å prøve og feile, og reflektere rundt hva en kan eventuelt gjøre annerledes.

Her er et eksempel på hvordan demokrati og barns medvirkning kan komme til syne i barnehagen:

De voksne har planlagt skogstur. Vi står ved porten, og forteller om turstedet. En liten gutt ser bekymret ut. Den voksne spør hva han tenker på og gutten forteller at han trodde vi skulle til Buen lekeplass. Et annet barn roper JAAAA og flere følger med. En jente sier at da kan vi "snurre på tallerken". Flertallet av gruppen ønsker Buen og da blir det Buen.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling, i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.
Rammeplanen om kommunikasjon og språk

Rammeplanen sier at barnehagen skal bidra til at barn får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

Punkter for egenvurdering

- Vi bruker varierte formidlingsformer og tilbyr ulike bøker, sanger, bilder og uttrykksformer. I tillegg bruker vi ASK og har leseprosjekter i perioder. Vi bruker felles erfaringer og opplevelser som utgangspunkt til å skape gode relasjoner, og til gi barna anledning til samtaler hvor de får fortelle, undre seg sammen, reflektere og stille spørsmål.
- Vi bruker språket aktivt i alle hverdagssituasjoner, og benevner hva ting heter og hva vi gjør.
- Vi gjentar ord riktig fremfor å rette på barna. Eksempel: «sykke», «ja, du vil sykle».
- Vi stiller åpne spørsmål i dialog med barna. Eksempel: «Fortell meg mer om det..» eller «Hva gjorde du da?..».
- Vi oppmuntrer barna til å bruke språket aktivt i leken.
- Vi er opptatt av begrepsforståelse. Eksempel: alle vet hva man skal bruke for å smøre en brødskiva, men ikke alle vet at det heter «en kniv». Vi bruker konkreter her.
- Vi rimer med ord.

- Vi jobber mye i små grupper for å møte barnet i utviklingen sin
- Vi legger til rette for at bøker er synlige og tilgjengelige på avdelingene
- Vi bruker biblioteket jevnlig

Her er noen eksempler på hvordan verdiene i rammeplanen kan komme til syne i arbeid med kommunikasjon og språk:

Førskolegruppa har samling og bildet av en rose og bokstaven B står på plakaten.
Voksen: «Hvilken bokstav tror dere dette er?»
Barn 1: «B»
Voksen: «Flott, dette er en B»
Barn 2 rekker opp hånda og får ordet: «Hvorfor står det en B der når det er bilde av ei «R»ose?

Et barn sitter og ser ut vinduet. Plutselig oppdager han et **edderkoppnett** på utsiden av vinduet. Spontant kommer følgende: Hjemme har vi **edderkoppnett og internett.**

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i felleskapet. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet, der mangfold sees på som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt. Rammeplanen om mangfold og gjensidig respekt og om likestilling og likeverd.

Kvisla barnehage er en barnehage som har rom for alle kulturer og religioner. Vi er åpne og lyttende til foreldre og barn som har ulike religioner, livssyn og levesett. Barn og voksne skal behandle hverandre med likeverdig respekt, og vi skal være tilstede sammen med barna, og veilede dem der det trengs.

Vi har ulike religioner representert i barnehagen og vi ønsker derfor at barna skal få kjennskap til de ulike religionene. Det er viktig å kjenne livssyn som er representert i barnegruppen. Morsmålsdagen markeres med at vi har fokus på ulike språk som er representert i barnegruppa. Vi bruker sanger, musikk og fortellinger. Vi markerer den kristne kulturarvens høytider.

Punkter for egenvurdering

- Vi ønsker å fremme barnas nysgjerrighet og undring over ulikheter og forskjeller.
- Støtte og veilede barna slik at de får oppleve glede og mestring, alene og i fellesskap.
- Vi lar barna oppleve at det finnes ulike måter å tenke, handle og leve på. Kanskje barna kan lære noe av hverandre?
- Vi vil støtte, følge opp og veilede barna ut ifra deres kulturelle og individuelle forutsetninger.
- Vi lytter og respekterer hverandre, og viser respekt for det som er bestemt.
- Samarbeide i lek og aktiviteter. Vi har flere ulike typer leker slik at det skal være noe for alle. Uansett kjønn, skal alle barna ha lik mulighet og støttes i valgene de tar i hverdagen.
- Alle barna skal bli sett og hørt, og vi vil oppmuntre de til å bli en del av fellesskapet.
- Synliggjøre et mangfold av ulike familie former. (på småbarns avdelingene har alle barna hvert sitt «hus» på veggen med bilder av familien sin. Dette bildet blir ofte tatt frem i fellesskap og snakket om).

Her er et eksempel på hvordan mangfold, likestilling og gjensidig respekt kan komme til uttrykk i barnehagens praksis:

Jente (4 år) vil ha på seg en Spidermandrakt.
Gutt (4 år) Neeeeei, DU kan jo ikke den der på, den er for gutter!
Jente: Det kan jeg vel!
Gutt: NEEEI, han heter jo Spider»MAAAN» faktisk!
Jente: (sukker litt oppgitt, med hodet på skakke) Men, det er jo bare på lat da!
Gutt: (tenker litt) Eh…ja….okei da!

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå, og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling. Rammeplanen om bærekraftig utvikling.

Punkter for egenvurdering

- Vi ønsker å gi barna kjærlighet og nærhet til naturen. Dersom barna er glade i naturen vil de også ta vare på den. Vi går tur i skog og mark, undrer oss og oppdager ting, sammen med barna. Når vi er på tur, tar vi med oss søppel som vi finner i naturen.
- Vi formidler til barna at alt liv har verdi. Vi skal respektere, og ta vare på alt liv, også de minste. Barn er nysgjerrige og fasinert av småkryp. Finner barna padde lus, meitemark el. kan de godt «passe på» de litt oppi ei bøtte el. i hånden, før vi slipper de ut igjen.
- Barna lærer å kildesortere søppel, og hvorfor det er viktig. Vi har søppelrydde dager i vårt nærmiljø.
- Vi arbeider for å minske matsvinnet. De voksne oppmuntrer barna til å kjenne etter, «orker jeg mer mat eller er jeg mett». I tillegg begrenser vi mengde pålegg og frukt/grønt vi setter frem på bordet. Blir det tomt, kan vi heller fylle på.
- Vi har gjenbruk – vi tar i bruk ting vi finner i naturen, bruker «søppel» og ting vi har på lager i formingsaktiviteter. I tillegg bruker vi "søppel" (tom emballasje) til butikk lek, og utgått/ ubrukt medisinsk utstyr bruker vi til doktor/sykehus lek. Dermed blir ting brukt flere ganger før det havner i søpla. Vi handler også noe leker og utstyr brukt.
- Vi har plante kasser i barnehagen, der hver avdeling kan så litt grønnsaker, urter el. Dette smaker vi på til høsten.

Her er et eksempel på hvordan bærekraftig utvikling kan komme til utrykk i barnehagens praksis:

En stund oppholdt det seg en Hegre ved Kvisla. Vi stod ofte i vinduet, og så på den. Dette ble til gode samtaler og undring. Men, en dag var den borte. Da var det en av 5 åringene som lurte på hvor "jegeren" var blitt av.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser, med rom for utforskning og sunne helsevaner. Vi gir barna grunnlag for å utvikle matglede, og vi gir dem kunnskap om hva som er sunn mat. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse i møte med rammeplanens fagområder. Barna skal møtes med en holdning der de voksne søker å forstå hva som ligger bak barns atferd. Barna skal støttes i å håndtere livene sine gjennom trygghet, relasjon og støtte til god følelsesregulering. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.
Rammeplanen om livsmestring og helse

Punkter for egenvurdering

- Viktig med tilstedeværende voksne som ser og anerkjenner det enkelte barn.
- Barn får støtte i å mestre motgang og bli kjent med seg selv. Hjelpe barna å regulere de ulike følelsene, selvregulering.
- Fremme gode relasjoner mellom barn-barn og barn- voksen.
- Gjennom turer, lek inne og ute skal vi legge til rette for motorisk utvikling og bevegelsesglede.
- Vi serverer sunne og innholdsrike måltider, med mye frukt og grønnsaker. Barna tar også del i å forberede måltider.
- Vi har en tett dialog med foreldrene, der vi observerer og mottar informasjon om barnets omsorgs -og livssituasjon.

Her er et eksempel på hvordan verdiene i rammeplanen kan komme til syne i arbeid med livsmestring og helse:

Vi har gått tur til "Ramsløkplassen" i Kleven, med syv barn. Der de to minste barna var 2,2 år, og den eldste var 3 år. Her fikk vi se at barna forserte bratte bakker, høye steiner med minimal hjelp av oss voksne. Man så

hvordan barna tenkte på hvordan de skulle klare å komme seg ned fra store steiner/skråninger, enten ved å ake på rompa eller legge seg på magen og skyve seg ned. Og hvordan ansiktet lyste opp når de hadde klart hindringen. Mestringsfølelse. Her gikk de hele veien fra barnehagen, inn i skogen og tilbake til barnehagen. Slitne, men veldig fornøyde barn

Psykososialt barnehagemiljø

Fra Barnehageloven kap. 8,§42
«Alle som arbeider i barnehage, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehage, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.»

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om at et barn ikke har det trygt og godt skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal det settes inn egnede tiltak. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan, og i planen skal det stå:

a) hvilke problemer tiltakene skal løse
b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
c) når tiltakene skal gjennomføres
d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
e) når tiltakene skal evalueres

Inkluderende barnehagemiljø

Fra Rammeplanen kap. 1
«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at alle barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.»

Planen Jeg trives - trygt og godt barnehagemiljø er et arbeidsverktøy for alle barnehagene i Lindesnes kommune. Det skal være til hjelp for å sikre at alle barna har et trygt og godt barnehagemiljø. Dette er et mål for barnehagene. I utsagnet ligger det at barna skal trives og de skal oppleve inkludering og mestring hver dag.

Alle barn skal oppleve:

- Å bli ønsket velkommen i barnehagen hver morgen.
- Å ha noen å leke med.
- Å være viktige for andre barn og voksne.
- Forutsigbarhet i barnehagedagen.
- Mestring hver dag.

For å sikre dette må personalet:

- I tett samarbeid med foresatte sikre en god oppstart i barnehagen, hvor det legges vekt på tilknytning.
- Ha førstesamtale med foresatte, fortrinnsvis før barnet begynner, etter metoden «motiverende intervju».
- Møte barna med en hilsen og et smil når de kommer til barnehagen.
- Være der barna er for å vite hvordan barna har det, og kunne hjelpe når det trengs.
- Observere i lek og andre aktiviteter.
- Hjelpe og støtte barn i/inn i lek – delta i lek.
- Være varme og grensesettende voksne, i tråd med teori fra Være sammen.
- Sørge for at barnehagen har forutsigbare rutiner.
- Sørge for at barna ikke har for mange å forholde seg til. Alle barn har en primærkontakt.
- Ta initiativ til aktiviteter og samspill som fremmer et inkluderende læringsmiljø.
- Være bevisst at de er modeller for barnas sosiale atferd.
- Korrigere hverandre dersom noen opplever at andre ansatte mobber eller krenker barn eller andre voksne.
- Hjelpe hverandre til å bli oppmerksomme på barn som ikke trives, som plages eller ekskluderes.
- Være interessert i å snakke med barn, og ta initiativ til samtaler.
- Lytte til det barna forteller eller kommuniserer på andre måter.
- Lære barn om følelser, hvordan de kjennes og hva de heter.
- Snakke med barna om hvordan vi skal være mot hverandre slik at alle kan ha det bra.
- Ha tett kontakt og samarbeid med barnas foresatte hvor trivsel er et viktig tema. Dersom personalet er bekymret for et barn, deles det tidlig med foresatte. (Med unntak av mistanke om vold og seksuelle overgrep.)

Tegn på at barn trives og har det bra:

- Smil og latter.

- Deltar i lek – og kommer med innspill og forslag. Har varierte roller.
- Har venner.
- Har lyst til å gå i barnehagen.
- Tør å si ifra til en voksen dersom det er noe som ikke er bra.

«6 barn sitter rundt et bord og spiser knekkebrød. Barn (4 år) sier: her skal jeg jobbe når jeg blir voksen, (pause) akkurat her hver dag. Spiser videre og smiler, mens barnet tenker over det som har sagt».

Definisjon på mobbing i barnehage:

Barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for fellesskapet (Lund & Helgeland 2015).

For å forebygge eller stoppe mobbeatferd, er det nyttig å analysere om det er noen opprettholdende faktorer i barnets omgivelser, som bør endres. I dette arbeidet bruker vi Thomas Nordahl analysemodell.

Den aller viktigste innsatsen for å motvirke mobbeatferd, er det generelle arbeidet personalet gjør med å skape et godt og trygt barnehagemiljø. Et miljø der de voksne er tilgjengelige og aktive sammen med barna, og hvor personalet ser, hører og involverer seg. Negativ atferd må stoppes og avlæres, og det er de voksnes ansvar at det blir gjort. Både de ansatte i barnehagen og barnas foresatte. I dette arbeidet er samarbeid mellom hjem og barnehage viktig og at det er lav terskel for å si ifra.

Foresatte kan forebygge mobbeatferd ved å:

- Være bevisst på hvordan andre barn og foresatte omtales.
- Være bevisst på å være gode rollemodeller i handling og kommunikasjon innad i familien og ute i sosiale sammenhenger, f.eks. på fotballkamp og i trafikken.
- Være engasjerte også i de andre barna.
- Be barn med seg hjem, la barna treffe hverandre i en annen setting enn den de er vant til i barnehagen.
- Prate med barna sine om hvordan de har det og hvordan det er greit å oppføre seg.
- Delta på foreldremøter hvor inkluderende holdninger og handlinger og mobbing er tema. Her avtales gjerne regler og tiltak for å sikre at alle barn (og foresatte) skal føle seg inkludert. F.eks. regler for burdagsinvitasjoner og opprettelse av gruppe på Facebook for foreldre på avdelingen.
- Følge opp de reglene og tiltakene som er avtalt på foreldremøter.
- Sammen med personalet i barnehagen ha fokus på å oppdage og stoppe alle former for negative handlinger og begynnende mobbeatferd, slik at det ikke utvikler seg til uheldig samhandlingsmønster som over tid resulterer i mobbing.

Viktig å tenke gjennom:

- Hvordan ville du ha likt at ditt barn er det eneste som aldri blir bedt i bursdag?
- Hvordan ville du likt at ditt barn overses/omtales negativt av andre foresatte?
- Hvordan ville du likt at ditt barn diskuteres rundt andres middagsbord?
- Hvordan ville du likt at ditt barn blir kommentert negativt i garderoben mens det hører på?
- Hvordan ville du likt at ditt barn aldri blir bedt med andre hjem?

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig med vurdering, der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna.

Når barnehagen gjennom året jobber med egenvurdering, tas det utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn, i alle aldersgrupper, får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

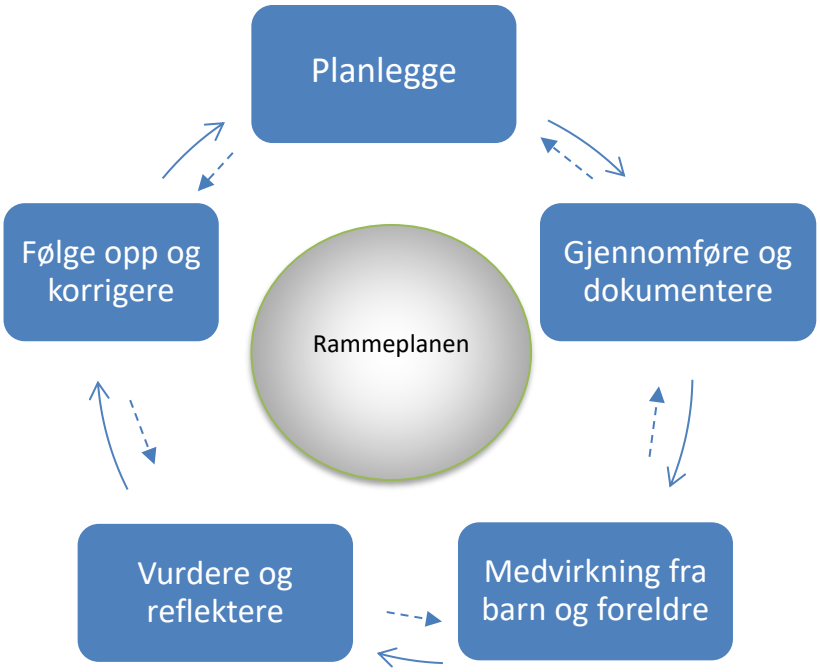
Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen.
I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til utrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? Rammeplanen om progresjon.

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon er det den pedagogiske dokumentasjonen som vektlegges, da den rommer mulighet for endring og utvikling av praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi gitt noen punkter for egenvurdering innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon.

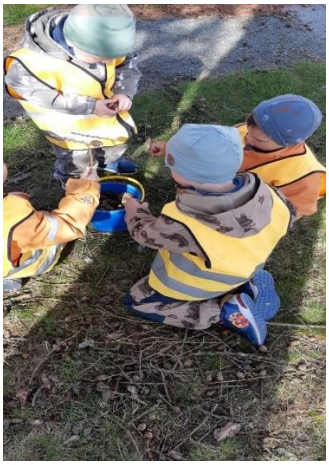
Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon i vår barnehage:

- Innholdet i årsplanen skal vurderes minst én gang i året.
- Vurderingen skal foretas av personalet enten på avdelingsmøter, eller på personalmøter.
- Barna skal tas med i vurderingsarbeidet. De gir daglig innspill til innhold og aktiviteter som preger deres hverdag. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.
- Progresjon sikres ved at barna får nye opplevelser og deltar i ulike aktiviteter etter alder og modenhet.
- Det viktigste er selve prosessen- at arbeidet skal gi barna positive opplevelser og erfaringer.
- Bruke observasjonsskjemaet Alle Med som et redskap på alle barn for å følge med på om barna utvikler seg som forventet.
- For å kunne vurdere arbeidet vårt, trenger vi tilbakemeldinger og informasjon fra foreldre/foresatte om hva som fungerer og hva som fungerer mindre bra. Gjennom foreldreundersøkelsen får foreldre/foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og

  barnehage. De svarene vi får her, bruker vi både for å forbedre oss og for å bevare det som er bra, i tillegg til videre planlegging i barnehagen.
- Under hvert fagområde har vi satt opp aktiviteter/tema med progresjon for de ulike aldersgruppene

Eksempler på hvordan progresjon kommer til uttrykk i vår barnehage

- Vi tilfører utstyr og leker barna viser interesse for gjennom observasjon i lek eller i samtale med barna. Det kan være dinosaurer, biler, bøker ol.
- Tilrettelegger og inspirerer leken ved å tilføre nytt materiale eller utstyr ved behov
- Fordeler utstyr og leker inne og ute etter aldersinndelingen vi har i barnehagen.
- I samlinger og ulike opplegg vi har på avdelingen deler vi barnegruppen etter alder og modenhet. Vi har f.eks. egen førskolegruppe der kun de eldste er sammen.

Tabell som illustrerer eksempler på progresjon

Med utgangspunkt i rammeplanen har vi satt opp mål for hvert fagområde. Målet er tatt ut fra det rammeplanen forteller at vi skal jobbe bevisst med. Innholdet i fagområdene vil være forskjellige ved ulik alder, og vil gi en progresjon i de ulike fagområdene. Barn trenger utfordringer slik at de kan gjøre nye erfaringer etter hvert som de blir eldre. Progresjon i vårt opplegg blir derfor viktig for at barnehagedagen oppleves som spennende for alle. Det er fint å ha noe å strekke seg etter, men utfordringene må være slik at barna opplever mestring og ikke nederlag. **Det er mye små barn kan være med på, hvis de får delta på egne premisser.**

FAGOMRÅDE MED MÅL	METODE 0-3 ÅR	METODE 3-6 ÅR
Kommunikasjon, språk og tekst **Mål:** Skape et språkstimulerende miljø for alle barn.	• Billedbøker • Samtale og bruke språket i leken og daglige situasjoner • Høytlesning • Dialogisk lesing • Språkgrupper • Sang, rim og regler • Språkposer og eventyrposer • Babblarna • Låne ut bøker i barnehagen • Tegn til tale	• Høytlesning og lytte til lydbøker. Dialogisk lesing • Støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål. Lære litt språk fra andre land. • Dialog/samspill • Selvregulering • Bibliotekbesøk • Sosial kompetanse • Tegn til tale og bruk av ASK • Begrepstrening • Eventyr/bøker • Ha gode samtaler • Språkgruppe • Kims lek/språkposer • Sang, rim og regler • Tekstskaping • Låne ut bøker i barnehagen • Leseprosjekt
Kropp, bevegelse, mat og helse **Mål:** Gi barna motorisk utfoldelse og gi dem grunnleggende motoriske ferdigheter gjennom lek, turer i naturen og andre aktiviteter.	• Lek inne og ute; klatre, rulle, krype, tur i skogen i ulendt terreng. • Trene på av-og på kledning • Vaske hender før mat og etter toalettbesøk • Sunt og variert kosthold med varm og kald mat • Hinderløype inne og ute • Ballbingen • Ro og hvile/soving	• Dans / Turning • Fotball, og lek i ball bingen • Hinderløype • Turer i skogen og nærmiljøet • Måltid/sunne helsevaner • Vente på tur, hygiene • Sansestimulering • Rutsje, runse og sykle • Bevegelse sanger -og leker • Ro, hvile og avslapping
Kunst, kultur og kreativitet **Mål:** Gi barna kjennskap til ulike måter å uttrykke seg på estetisk, og gi dem gode opplevelser med ulike uttrykksformer.	• Sanger og bevegelse • Bruke musikkinstrumenter • Danse til musikk • Kle seg ut • Maling/tegning, bruke ulike teknikker • Klippe og lime • Aktiviteter i forhold til de ulike høytidene/årstider • Modellkitt • Låne bøker på biblioteket • Vannlek, inne og ute	• Maling /Tegning • Bruke kunstnere, eventyr og musikk til inspirasjon • Dramatisere, lytte til musikk • Lære fargene, blande farger, forskjellige maleteknikker • Collage, maleri og stilleben • Plastelina, trolldeig, lego • Klippe, lime, ramme inn bilder • Aktuelle teater-opplevelser, konserter og kunstutstillinger • Fokus på miljø -og gjenbruk i formings aktiviteter

FAGOMRÅDE MED MÅL	METODE 0-3 ÅR	METODE 3-6 ÅR
Natur, miljø og teknologi **Mål:** Gi barna gode opplevelser ved å ferdes i naturen og undre seg der. Gi dem også tid til å oppdage naturen ved å bruke alle sansene.	• Faste turdager • Lytte, lukte, høre og studere ting i naturen. • Samle ting fra naturen • Se på og studere småkryp • Male på blader • Epletrykk • Eksperimentering/ forskning og undring.	• Turer i skogen, være nysgjerrige og observante • Snekring • Spikkekniv med på tur • Kutte grønnsaker, delaktig matlagingen • Bruke faktabøker • Studere insekter vi finner ute • Brio-mek, magnet geomic legoklosse etc. • IT aktiviteter • Årstidene • Høste fra naturen • Bærekraftig utvikling • Forskning –og eksperimenter
Etikk, religion og filosofi **Mål:** Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppa. Barnehagen skal gi rom for undring, samtaler og møte barnas spørsmål med respekt.	• Vente på tur i ulike situasjoner; måltid, håndvask, stellesituasjon, etc • Lære å dele leker • Gi hverandre omsorg; kos, trøst, et fang å sitte på, empati. Tørre å vise følelser • Synge for maten • Gi ro og anledning til tenking og undring i leken, ved mat- bordet, i stellesituasjoner etc. • Markere ulike tradisjoner og høytider • Internasjonal fest • Markering av samenes nasjonaldag og morsmålsdagen	• Internasjonal fest • Markere ulike tradisjoner og høytider • Markering av samenes nasjonaldag og morsmålsdagen • Lese bøker om barn fra andre land • Fokus konfliktløsning • Vennskap • Undring • Gode samtaler og humor • Bordskikk og høflighet • Kompetanse for mangfold • Likestilling og kjønn • Besøk i kirken ved ulike høytider
Nærmiljø og samfunn **Mål:** I barnehagen skal barna få kjennskap til at de er en del av samfunnet og nærmiljøet, og at de er viktige for fellesskapet.	• Tur til biblioteket • Tur i nærmiljøet, øve på å ferdes i trafikken • Mate endene i Kvisla • Synliggjøre alle nasjonaliteter med å henge opp flagg på avdelingen • Søppelsortering og søppelplukking • Gjennom daglige gjøremål skal barna få følelsen av å være betydningsfulle	• Bibliotekbesøk • Enkle trafikk regler • Torghandel • Teater/konsert • Tur i nærmiljøet • Miljøbevissthet • Søppelplukking/ søppel-sortering • Likestilling/likeverd • Få kjennskap til samisk kultur • Flagg fra alle nasjonaliteter vi har, er synlige på avdelingen

FAGOMRÅDE MED MÅL	METODE 0-3 ÅR	METODE 3-6 ÅR
Antall, rom og form **<u>Mål:</u>** Barnehagen skal stimulere og legge til rette for undring knyttet til tall, former og begreper.	• Rim og regler med tall og begreps-forståelse • Sortere i kasser når vi for eksempel rydder • Jobbe bevisst med farger og ulike former • Språkgrupper • Spille spill med enkle regler • Puslespill • Duplo, lego	• Bevisstgjøring matematiske begreper • Synlige tall på avdelingen • Fokus form, antall når vi er på tur • Undre seg, og diskutere sammen • Bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse • Spille spill etter regler • Legge puslespill og se mønster • Terningspill • Duplo, lego • Lotto • Telle • Spillegruppe • Fotografering • Bruke digitalt verktøy

Fagområder, arbeidsmåter og innhold vil ofte overlappe hverandre og må sees i sammenheng med hverandre. Fagområdene er integrert i hverdagslivet og i løpet av et barnehageår vil vi arbeide med alle syv fagområdene.

Arbeidet med fagområdene skal tilpasses det enkelte barn og den enkelte barnegruppe. Det skal sikres at barna opplever progresjon. For å sikre dette vil vi i en del sammenhenger dele barna i grupper etter alder og modenhet.

I avdelingenes månedsplaner og månedsbrev vil dere kunne lese om hvordan det blir jobbet for å sikre progresjon. Og dere som har barn på ulike alderstrinn vil oppdage at det kan være ulike aktiviteter på ulike alderstrinn. Det viktigste er selve prosessen - at arbeidet skal gi barna positive opplevelser og erfaringer!

Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester

Måned	Dato	Tema/aktivitet/fest
August Bli kjent med hverandre og barnehagen		Tilvenning/ oppstart nye barn
September Bli kjent med hverandre og barnehagen	Uke 38 Onsdag 23.09	Brannvernuke Fotografering i barnehagen Foreldremøte (egen invitasjon)
Oktober Barn fra andre land Vi starter med førskolegruppe	uke 40 uke 43	Besøk av "gamle"barn (1.klasse) Internasjonal fest / FN dagen med fokus på ulike kulturer og ulike matretter Foreldresamtaler gjennomføres på noe ulikt tidspunkt i perioden oktober/november
November Vi begynner å forberede advent/jul		Foreldresamtaler
Desember Advent/ juleforberedelser: Hvorfor feirer vi jul? Nissen, forventning, spenning og glede	Fredag 11.12 Onsdag 16.12	Julens opplevelsesløype Luciafrokost (egen invitasjon) Nissefest (for barna)
Januar Is/snø/vinter		
Februar Tema om samene og forberedelser til karneval	Fredag 5.2 Dato kommer Fredag 19.2	Samenes nasjonaldag lørdag 6.2 Karneval Morsmålsdagen søndag 21.2
Mars Forberedelse påske, vår, endring i naturen	Fredag 19.3	Foreldrefrokost Påskens opplevelsesløype Påskelunsj (for alle barn)
April Vår og nytt liv		Foreldresamtaler førskolebarn og tilbud etter behov
Mai Grunnlovsdagen	14.05 17.05	Lille 17.mai feiring med tog og aktiviteter ute for barna Feiring av grunnlovsdagen (egen info. ift barnetog i regi av foreldregruppen)
Juni Sommeraktiviteter, farvel til dem som skal på skolen	Dato kommer	Besøksdag nye barn Førstesamtale med nye foreldre Sommerfest i barnehagen (egen invitasjon) Avslutning for førskolebarna

Planleggingsdager for barnehageåret 2026 - 2027

Planleggingsdagene er satt til:

- Mandag 10. August 2026 og tirsdag 11. August 2026
- Fredag 6. November 2026
- Tirsdag 30. Mars 2027
- Fredag 7. Mai 2027

På planleggingsdagene er barnehagen stengt. Da jobber personalet med å planlegge og evaluere det pedagogiske arbeidet i barnehagen, øke sin kompetanse eller gjøre praktiske arbeid i barnehagen som er nødvendig for å kunne gi et godt pedagogisk tilbud til barna.

Tips til ressurser og verktøy for personalet

Kvalitet i barnehagen: https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/stotte-og-tilbud-for-kvalitet-i-barnehagen/ https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-barnehagen/

Barnehagemiljø : https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/ https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/

Digital praksis:
https://bibsys.instructure.com/search/all_courses?design=udir#337 https://www.udir.no/laring-og-trivsel/digital-praksis-i-barnehagen/

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO):
https://nafo.oslomet.no/barnehage/https://nafo.oslomet.no/barnehage/